

शितगंगा नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ८,

संख्या: ४,

मिति: २०८१/०५/३०

भाग-२

शितगंगा नगरपालिका

शितगंगा नगरपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

शितगंगा नगरपालिकाको नमुना कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म संचालन कार्यविधि, २०८१

प्रस्तावना: नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र रही विकास निर्माणका कार्य तथा आय आर्जनका क्रियाकलापमा संलग्न भै स्वावलम्बी बन्न इच्छुक नगरबासीहरूलाई रोजगारी उपलब्ध गराइ नागरिकमैत्री विकास गर्ने र आयआर्जन अभिवृद्धि गराउनुको साथै नयाँ प्रविधिहरूको प्रदर्शन गर्ने उद्देश्यले नमुना फर्म संचालन गरी खेति गर्ने, वस्तु उत्पादन, प्रशोधन, बजारीकरण र प्रविधि प्रसार गरी व्यवसायिक उत्पादनमा कृषकहरूलाई प्रेरणा थप्दै कृषकहरू मार्फत नगरपालिकाका सबै वडामा विस्तार गर्न वाञ्छनीय भएकोले शितगंगा नगरपालिकाको विनियोजन ऐन २०८१ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि बनाइएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम "नमुना फर्म संचालन कार्यविधि, २०८१ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनले नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने भनी तोकिएको विषयसँग सम्बन्धित कृषि र पशु विकास सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न नगरक्षेत्र भित्र लागू हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भई राजपत्रमा प्रकाशित मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "कार्यपालिका" भन्नाले शितगंगा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ख) "कृषि क्षेत्रमा जनशक्ती" भन्नाले शितगंगा नगरपालिका भित्र रहेका प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सचालनको सन्दर्भमा सूचीकृत भएका र अन्य आवश्यकता अनुसार राखिने श्रमिकलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) "कार्यालय" भन्नाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयहरूलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "वडा" भन्नाले शितगंगा नगरपालिका सम्पूर्ण वडाहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

(च) "जग्गा" भन्नाले कृषि र पशु सम्बन्धी कार्य गर्न, नमुना फर्म स्थापना गर्नका लागि आवश्यक पर्ने जग्गा नगरपालिकाले व्यक्ति वा संघ सस्थाबाट निः शुल्क वा भाडामा लिएको खेतीयोग्य बाझो वा खेती गरीरहेको जग्गालाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "क्लष्टर" भन्नाले पायक पर्ने स्थानको आधारमा कृषि कार्य वा नमुना फर्म स्थापना गर्नको लागि छनौट गरिएको निश्चित क्षेत्र वा एउटै परिधि भित्र रहेको जग्गालाई बुझाउँदछ ।

(ज) "घर" भन्नाले उत्पादित वस्तु भण्डारणको लागि भाडामा लिइएको घर वा कोठालाई जनाउँदछ ।

(झ) "सम्झौता" भन्नाले नगरपालिका र जग्गाधनी विच भएको सम्झौता, नगरपालिका र कृषि श्रमिक विच भएको सम्झौता र यस्तै प्रकारका अन्य सम्झौतालाई सम्झनु पर्छ ।

(ञ) "उत्पादित वस्तु" भन्नाले नगरपालिकाले स्थापना गरिएको नमुना फर्मबाट उत्पादन कृषि तथा पशुजन्य वस्तु लाई जनाउँदछ ।

(ट) "भाडा" भन्नाले नगरपालिकाले खेति गर्ने प्रयोजनको लागि सशुल्क लिइएको जग्गाको भाडा भन्ने बुझिन्छ र उक्त शब्दले वस्तु/उत्पादित वस्तु भण्डारण गर्नको लागि लिइएको कोठा वा घरको भाडा तथा यस्तै प्रकृतिका कृषि कार्यका लागि प्रयोग गरिने कृषि औजार/यन्त्र उपकरणको भाडा समेतलाई जनाउदछ ।

(ठ) "निर्देशक समिति" भन्नाले नमुना फर्ममा संचालन भएको कार्यको अनुगमन तथा नियमन गर्ने प्रयोजनको लागि गठित समितिलाई जनाउदछ ।

(ड) "प्राविधिक समिति" भन्नाले नमुना फर्म निर्माण सम्बन्धि योजना र उत्पादमूलक कार्य सचालनको लागि गठन भएको प्राविधिक समितिलाई जनाउदछ ।

(ढ) "जग्गादाता" भन्नाले कृषि तथा पशुपालन लागि निशुल्क वा सशुल्क रूपमा जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्तिलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद — २

उद्देश्य

३. उद्देश्य: यस कार्यविधिका उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क) नगरपालिका तथा वडा स्तरीय नमुना फर्महरू स्थापना गर्दै जाने ।

ख) नयाँ नयाँ प्रविधिहरूको प्रर्शन तथा परिक्षण गर्ने ।

ग) आधुनिक प्रविधिहरूको प्रयोग गरी मौषमी तथा बेमौषमी कृषि उपजहरूको उत्पादन गर्ने

घ) कृषिक पाठशालाको रूपमा विस्तार गरी कृषकहरूलाई आधुनिक प्रविधिको ज्ञान सिप प्रदान गर्ने

ङ) जैविक मल, भूमिक कम्पोष्ट मल र कम्पोष्ट मल उत्पादन तथा प्रयोग गर्ने साथै कृषकहरू माझ प्रचार प्रसार गर्ने

च) स्थानिय स्रोत साधनको प्रयोग गरी जैविक विषादी बनाउने तथा प्रयोग गर्ने साथै उक्त प्रविधिहरूको कृषकहरू माझ प्रचार प्रसार गर्ने

छ) स्थानिय स्रोत साधनहरूको बढिभन्दा बढी प्रयोग गर्ने

ज) स्थानिय स्तरमा रोजगारी सृजना गर्ने

झ) कृषकहरूलाई ब्यवसायिक फर्म स्थापना गरी उत्पादनमा जोड दिन जागृत गराउने

ञ) बजारको माग अनुसारको कृषि उपज उत्पादन गरी आयात प्रतिस्थापनमा सहयोग पुर्याउने

ट) कृषि तथा पशु विकास संग सम्बन्धीत निकायहरू संग सहकार्य गर्ने तथा सहयोग लिने

परिच्छेद - ३

जनशक्ती ब्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था:

४. जनशक्ती छनोट तथा सूचीकृत गर्ने: (१) कार्यालयले स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम तथा कार्ययोजनाको आधारमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सूचीकृत भएका बेरोजगार मध्येबाट उक्त नमुना फर्मको कार्यका लागि छनोट गरी कार्यमा लगाउन सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको बेरोजगार सूचीमा दर्ता भएका मध्येबाट आवश्यकता अनुसारको जनशक्ति प्राप्त गर्न नसकिएमा बेरोजगार सूचीमा दर्ता भए भन्दा बाहिरबाट पनि जनशक्ति लिई काममा लगाउन सकिनेछ ।

३. नमुना फर्म संचालनका क्रममा काम र प्रकृतिको आधारमा आवश्यकता अनुसार जनशक्ति ब्यवस्थापन गर्न सकिने ।

परिच्छेद — ४

घर जग्गा व्यवस्थापन र प्रयोग सम्बन्धी व्यवस्था:

५. जग्गा व्यवस्थापनको लागि सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने: (१) नमुना फर्म संचालका लागि आवश्यक पर्ने जग्गाको व्यवस्थापन गर्दा नगरपालिकाबाट अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निशुल्क जग्गा प्राप्तिको लागि ७ दिने सूचना प्रकाशन गरी जग्गाधनीहरूसँग निवेदन माग गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनाका आधारमा आधारमा प्राप्त विवरणको अभिलेख अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा नगरकार्यपालिकाको कार्यालयले राख्नु पर्नेछ ।

३) प्राप्त अभिलेखको आधारमा निर्देशक समितिले यसै कार्यविधि बमोजिम जग्गा छनोट गर्नेछ ।

४) उपदफा (१), (२) र (३) को प्रक्रियाबाट निशुल्क जग्गा प्राप्त हुन नसकेमा पुनः अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा न्यून शुल्कमा जग्गा प्राप्तिको लागि ७ दिने सूचना प्रकाशन गरी जग्गाधनीहरूसँग निवेदन माग गर्नुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (५) बमोजिम प्राप्त निवेदनमध्येबाट तोकिएका आधार र मापदण्ड पूरा गर्ने तथा सबैभन्दा कम भाडा दर कबोल गर्ने निवेदकलाई छनोट गरी निर्देशक समितिले जग्गा भाडामा लिने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(६) यस दफा बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्दा नगरपालिकाको वेबसाइट, सूचना पाटी र सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

(७) जग्गा उपलब्ध गराउने व्यक्तिसँग कम्तीमा ५ वर्ष सम्म निःशुल्क वा भाडामा उपलब्ध हुन सक्ने कुरा सुनिश्चित गरी एकपटकमा एक वर्षको लागि मात्रै लिने गरी सम्झौता गरिनेछ । निरन्तरता दिने वा नदिने विषयमा निर्देशक समितिले आवश्यकता र औचित्यता हेरी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

६. फर्मको लागि जग्गा प्राप्त गर्ने आधार र मापदण्ड: क) कम्तीमा ५ वर्ष निःशुल्क वा न्यून शुल्कमा भाडामा प्राप्त हुनसक्ने जग्गा,

ख) बाह्रै महिना सिँचाई सुविधा उपलब्ध हुने जग्गा,

ग) एउटै क्लष्टरमा एक वा एकभन्दा बढी व्यक्तिबाट धेरै क्षेत्रफलमा प्राप्त हुन सक्ने जग्गा,

घ) सम्भव भएसम्मको समथर जग्गा,

ङ) यातायात तथा विद्युत सुविधामा पहुँच भएको जग्गा,

च) पारिलो तथा लामो समय सम्म घाम लाग्ने जग्गा,

छ) खेतियोग्य मलिलो वा खेतीयोग्य बाँझो जग्गा,

ज) सिँचाई लागि आवश्यक पर्ने पानीको मुहानमा कुनै विवाद नभएको जग्गा,

७. जग्गाको भाडादरः(१) फर्मको लागि आवश्यक जग्गा र उक्त जग्गाको प्रचलित भाडादरका सम्बन्धमा प्राविधिक समितिले अध्ययन गरी निर्देशक समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) निर्देशक समितिले छलफल गरी भाडामा लिने जग्गाको न्यूनतम दर र लागत मूल्य यकीन गर्नुपर्नेछ ।

(३) निर्देशक समितिबाट यकीन भएको न्यूनतम भाडादर वा भाडा रकममा नबढ्ने गरी जग्गा भाडामा लिनुपर्नेछ ।

(४) न्यून शुल्कमा भाडामा जग्गा प्राप्त गर्दा न्यूनतम मूल्याङ्कित भाडालाई आधारमानी अनुसूची ४ बमोजिम सम्बन्धित जग्गा धनीसँग सम्झौता गर्नुपर्नेछ र सम्झौता बमोजिमको रकम प्रत्येक वर्षको अन्तिम चौमासिकमा जग्गा धनीलाई उपलब्ध गराईने छ ।

८. भण्डारणको लागि घर वा कोठा भाडामा लिन सकिने : (१) प्राविधिक समितिले उत्पादित वस्तुको तुरुन्त बिक्री गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

(२) तुरुन्त बिक्री हुने अवस्था नभई भण्डारण गर्नुपर्ने अवस्थामा भण्डारण गर्नको लागि प्रचलित कानून बमोजिम घर वा कोठा भाडामा लिन सकिनेछ । त्यसरी घर वा कोठा भाडामा लिँदा भण्डारण गरेको वस्तुको बिक्री नहुदा सम्मको लागि मात्र लिने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

९. घरजग्गाको प्रयोगः (१) नगरपालिकाले प्राप्त गरेको घर तथा जग्गालाई कृषि, पशुजन्य वस्तु उत्पादन सम्बन्धी कार्य र अस्थायी प्रकृतिका संरचना निर्माण गर्न प्रयोग गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम को कार्यमा जग्गाको प्रयोग गर्दा बजारको माग अनुसार बढी मूल्य पर्ने वस्तुहरू उत्पादन गर्न जोड दिनु पर्दछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यका लागि निःशुल्क वा भाडामा लिएको जग्गा प्रयोग गर्दा सधैँयारहरूबाट विवाद आएमा तथा काम गर्न अवरोध सिर्जना भएमा सम्बन्धित जग्गाधनीले जिम्मा लिने गरी सम्झौताका सर्तहरूमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(४) आधुनिक प्रविधिहरूको प्रयोग मार्फत कृषकहरूमा कृषि ज्ञान हस्तान्तरण गर्न फर्मलाई कृषक पाठशालाको रूपमा विकास गरी प्रयोग गरिनेछ ।

परिच्छेद - ५

वित्तीय व्यवस्थापनसम्बन्धी व्यवस्था

१०. वित्तीय स्रोत व्यवस्थापनः जनशक्तीको पारिश्रमिकको लागि आवश्यक बजेट सम्बन्धित कार्यक्रममा नगरपालिकाले विनियोजन गर्नेछ ।

११. कार्यक्रम खर्च व्यवस्थापन (१) दफा (१०) बमोजिम कार्यक्रममा विनियोजित बजेट प्रचलित कानूनबमोजिम देहायका कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

क) कार्यक्रम संचालनको लागि आवश्यक पर्ने सामग्री खरिद तथा अस्थायी संरचना निर्माण गर्न,

- ख) कार्यक्रम संचालन गर्ने क्रममा प्रयोग गरिने उपकरण, भण्डारण घर र ढुवानी लगायतको आवश्यक भाडा खर्च भुक्तानी गर्न,
- ग) बाली स्याहार्ने, प्रचार प्रसार र ज्ञान तथा प्रविधि विस्तार सम्बन्धी कार्यमा खर्च गर्न,
- घ) अन्य आवश्यक खर्च,
- (२) नमुना फर्म संचालन, व्यवस्थापन लगायतका सम्पूर्ण कार्य प्रचलित कानूनबमोजिम प्राविधिक समितिले गर्नेछ ।
- (३) प्राविधिक समिति मार्फत मार्फत व्यवस्थापन गर्न कठिन हुने प्रकृतिका कार्यहरू निर्देशक समितिमा सिफारिस गर्ने र निर्देशक समितिको निर्णय अनुसार हुनेछ ।
- (४) जनशक्तिको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा निजले काम गरेको कार्यदिनको आधारमा नियमानुसार नगरपालिकाले भुक्तानी गर्नेछ ।
- (५) प्रविधिक समितिको सिफारिसमा जनशक्तिको पारिश्रमिक एकमुष्ट वा कार्यको आधारमा किस्तामा नगरपालिकाले भुक्तानी गर्नेछ ।
- (६) नमुना फर्म संचालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने बजेट कर्मचारीलाई पेशकी स्वरूप उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
- (७) यस कार्यक्रमको प्रस्ताव तथा लागत अनुमान तयार गरी प्रचलित आर्थिक कार्यविधि कानून बमोजिम तोकिएका कार्यमा खर्च गरिनेछ ।

१२. **वडागत रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने** (१) वार्षिक योजना तर्जुमाको क्रममा वडा तहबाट वडा स्तरीय नमुना फर्म स्थापना कार्यक्रम वा कृषि विकास कार्यक्रमको लागि वडास्तरीय कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरी यसै कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको वडा तहबाट कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा यथासक्य स्थानीय वडामा उत्पादन हुन सक्ने र धेरै कृषकले लाभ लिन सक्ने वस्तुको पहिचान गर्नुपर्नेछ ।
- (३) नगरसँगको सहकार्यमा कृषि फर्म सञ्चालन गर्न चाहने वडाहरूको लागि वडाले विनियोजन गरेको बजेट समेतको आधारमा नगरबाट थप हुने गरी संयुक्त रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । यस प्रयोजनका लागि वार्षिक रूपमा नगरपालिकाले आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छद- ६

उत्पादित वस्तुको बजारीकरण र भण्डारण सम्बन्धी व्यवस्था

१३. **बजारीकरण:** (१) नमुना फर्मबाट उत्पादित वस्तुको विक्री प्राविधिक समितिले गर्नेछ ।
- (२) नमुना फर्ममा उत्पादित वस्तु हाभेष्ट गरिसकेपछि वा गरिरहेको अवस्थामा वस्तुको विक्री मूल्य सहितको प्रचार प्रसारको कार्य प्राविधिक समितिले सामाजिक सञ्जाल, एफ एम तथा अन्य माध्यमबाट गर्नुपर्नेछ ।
- (३) उत्पादित वस्तुको विक्रीमूल्य प्राविधिक समितिले स्थानिय तथा बाह्य बजार मूल्यलाई आधार मानी निर्णय गरी तय गर्नेछ ।

- (४) उत्पादित वस्तुको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा निर्देशक समितिको समन्वयमा गर्नुपर्नेछ ।
- (५) उत्पादित वस्तु स्याहार्ने समयमा प्राविधिक समितिको रोहवरमा गर्नुपर्नेछ र उत्पादित वस्तुको परिमाणको अभिलेख तथा बिक्री अभिलेख राखी सोको जानकारी निर्देशक समितिलाई दिनुपर्नेछ ।
- (६) उत्पादित वस्तुलाई खेतवारीबाटै बिक्री गर्ने व्यवस्था प्राविधिक समितिले मिलाउनु पर्नेछ ।
- (७) उत्पादित वस्तु बिक्री गर्दा नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको विल जारी गरी बिक्री गर्नु पर्ने छ
- (८) प्राविधिक समितिले कुनै कारणबस सबै वा आंशिकरूपमा उत्पादित वस्तु बिक्री गर्न नसकेमा त्यसको मनासिव कारण सहित प्राविधिक समितिले निर्देशक समितिलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (९) उपदफा ८ बमोजिमको अवस्था सृजना भएमा त्यस्तो उत्पादित वस्तुलाई नगरपालिकाले आफ्नो जिम्मामा लिई निर्देशक समितिले बिक्रीमूल्यमा पुनविचार गरी पुनः बिक्री मूल्य तोक्नु पर्नेछ र सोही आधारमा प्राविधिक समितिले बिक्री गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- (१०) उपदफा ९ बमोजिम गर्दा समेत उत्पादित वस्तु बिक्री नभै विग्रीएमा सो को मूचुल्का प्राविधिक समितिले तयार गरी निर्देशक समितिको रोहोवरमा विसर्जन गर्नुपर्नेछ ।

१४. उत्पादित वस्तुको भण्डारण: (१) उत्पादित वस्तु तुरुन्त बिक्री हुने अवस्था नभएमा भण्डारणको ब्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ,

- (२) भण्डारण गरेको उत्पादित वस्तुको अवस्था प्राविधिक समितिले निरन्तर निरीक्षण गर्नुपर्नेछ र बिक्रीको लागि बजारको ब्यवस्था मिलाई बिक्री गर्नु पर्दछ,
- (३) भण्डारण गरिएको उत्पादित वस्तु विग्रने अवस्था आएमा वा विग्रीएमा उक्त वस्तु फ्याक्नु पूर्व प्राविधिक समिति र निर्देशक समितिको रोहवरमा परिमाण यकिन गरी सोको मुचुल्का तयार गरी अभिलेख अद्यावधिक गरी फ्याक्नु पर्दछ ।

परिच्छेद - ७

बिक्रीबाट प्राप्त आमदानी सम्बन्धी व्यवस्था:

१५. नमुना फर्मबाट उत्पादित वस्तु बिक्रीबाट प्राप्त आमदानी: (१) उत्पादित वस्तु बिक्रीबाट प्राप्त आमदानी प्रचलित कानुन बमोजिम नगरपालिकाको खाता भएको बैंकमा रहेको आन्तरिक राजश्व खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद - ८

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१६. निर्देशक समिति: नमुना फर्म सञ्चालन सम्बन्धी नीतिगत विषय सम्बोधन तथा आवश्यक सहजीकरण गर्न देहायबमोजिमको एक निर्देशक समिति रहनेछ ।

- १) नमुना प्रमुख- संयोजक

- २) उप प्रमुख- सदस्य
- ३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- सदस्य
- ४) आर्थिक विकास समिति संयोजक- सदस्य
- ५) सम्बन्धीत वडाको वडा अध्यक्ष — सदस्य
- ६) योजना शाखा प्रमुख — सदस्य
- ७) कृषि शाखा प्रमुख — सदस्य सचिव

समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ । बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषय विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

१७. निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

१. नमुना फर्म संचालन गर्न आवश्यक पर्ने जग्गा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा छनोट गर्ने
२. जग्गाको भाडा निर्धारण गर्ने
३. नमुना फर्म संचालन गर्नको लागि प्राविधिक समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने
४. उत्पादित कृषि उपजहरूको विक्रि मुल्य तोक्ने तथा तोक्न सहजिकरण गर्ने
५. प्राविधिक समितिले संचालन गरेका कृष्याकलापहरूको अनुगमन तथा निरिक्षण गर्ने
६. नमुना फर्म संचालन गर्ने क्रममा आईपर्ने बधाहरूको समाधान गर्ने गराउने ।
७. उत्पादित कृषि उपजहरूको बजारीकरणमा सहयोग गर्ने
८. उत्पादित कृषि उपजहरू विक्रि गर्ने नसकि विसर्जन गर्नु परेमा विसर्जन गर्न प्राविधिक समितिलाई सहजिकरण गर्ने
९. यस कार्यविधिले दिएका अन्य अधिकारको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
१०. प्राविधिक समितिको प्रतिवेदनको आधारमा आगामी वर्षको लागि थप निरन्तरता र विस्तार गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

१८. प्राविधिक समिति

फर्म संचालन सम्बन्धी कामकारवाहीलाई फिल्ड स्तरमा कार्यान्वयन गर्न देहाय अनुसारको प्राविधिक समिति रहनेछ ।

(१) नमुना फर्मको व्यवस्थापन तथा संचालनका लागि देहाय अनुसारको समिति रहने छ ।

- क) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष - संयोजक
- ख) प्राविधिक शाखा प्रमुख -सदस्य
- ग) कृषि शाखा प्रमुख/प्रतिनिधि -सदस्य
- घ) पशु शाखा प्रमुख/प्रतिनिधि - सदस्य
- ङ) सम्बन्धीत वडा सचिव — सदस्य सचिव

(२) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयगत निकायका प्रमुख तथा प्रतिनिधि

वा विषय विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

१९ प्राविधिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) कार्यक्रमको लागि आवश्यक विवरण तथा तथ्याकहरू व्यवस्थित गर्ने ।

ख) श्रमिकको ब्यवस्थापन तथा कार्य विभाजन गर्ने

ग) फर्म संचालनका लागि आवश्यक पर्ने जग्गाको व्यवस्थापन गर्ने

घ) आयोजना तथा कार्यक्रमको लागत अनुमान गर्ने र फर्म संचालन गर्दा गरिने सम्मपूर्ण कृयाकलापहरू संचालन गर्ने ।

ङ) आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा गर्ने क्रममा आउन सक्ने कठिनाईको प्राविधिक समाधान निकाल्ने ।

च) भै रहेको कार्यको निरीक्षण गरी निर्देशक समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने

छ) आवश्यकताको आधारमा फिल्डको निरन्तर फलोअप र सहजीकरण गर्ने

ज) उत्पादन, भण्डारण र बजारीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।

झ) यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा निर्देशक समितिले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने गाराउने

ञ) संचालन गरिएको नमुना फर्मको बाली विमा गराउने

ट) यस कार्यविधिले दिएको अन्य अधिकार प्रयोग गरी कार्य गर्ने

ठ) बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन र आय ब्यायको विवरण प्रत्येक वर्षको आषाढ मसान्तमा निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ ।

२०. बाधा अड्काउ फुकाउ:

यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्चन आएमा निर्देशक समिति/नगर कार्यपालिका बैठकको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

२१. संशोधन तथा खारेजी: यो कार्यविधिको संशोधन वा कुनै दफा खारेजी गर्नु परेमा नगर कार्यपालिकालाई पूर्ण अधिकार हुनेछ ।

अनुसूची-१

बाँझो जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धि सूचना ।

शितगंगा नगरपालिका भित्र रहेका खेति योग्य बाँझो/ खेति गरिरहेका जग्गा उपयोग गरि खेति गर्ने प्रयोजनको लागि शितगंगा नगरपालिकाको नमुना फर्म संचालन कार्यविधि २०८१ बमोजिम खेति योग्य जग्गाहरू निशुल्क वा न्यूनतम शुल्क सहित भाडामा उपलब्ध गराउन ईच्छुक जग्गादाताहरूले निम्न शर्तहरूको अधिनमा रही तपसिल बमोजिमको कागजात सहित देहायको ढाँचामा सम्बन्धित नगरपालिकामा विवरण पेश गर्नुहुन सूचित गरिन्छ ।

क) शर्तहरू

.कम्तिमा ५ वर्षसम्मको लागि जग्गा उपलब्ध गराउन सक्ने ।

• जग्गाको साधीयारहरूसँग कुनै विवाद नभएको ।

ख) आवश्यक कागजातहरू

जग्गा उपलब्ध गराउन ईच्छुक भएको निवेदन ।

जग्गाधनीको नागरिकताको फोटोकपी ।

जग्गाधनी प्रमाण पत्रको फोटो कपी ।

ग) विवरण पेश गर्नेढाँचा

क्र.स.	जग्गा धनिको नाम	जग्गा रहेको स्थान	कि त्तान.	क्षेत्रफल	जग्गाको किसिम (बारी/खेत)	विद्युत/सिंचाई/मो. बाटोको सुविधा भए /नभएको	निःशुल्क/सशुल्क	कैफियत

नोट: जग्गा भाडामा उपलब्ध गराउने भए सो को भाडा दर उल्लेख गर्ने ।

जग्गा उपलब्ध गराउन ईच्छुक जग्गाधनीको निवेदनको ढाँचा:

मिति:

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
शितगंगा नगरपालिका
नगरकार्यपालिको कार्यालय, ठाडा अर्घाखाँची ।

विषय : निः शुल्क/भाडामा जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा शितगंगा नगरपालिकाले नमुना फर्मा संचालनका लागि नगरपालिका भित्रका खेति योग्य जग्गाहरुलाई सशुल्क/निःशुल्क लिई उत्पादनशील कार्यगर्ने भनी जग्गा प्राप्तीको लागि सूचना प्रकाशन गरेको/निवेदन माग गरेकोमा मेरो कित्ता नं. ....को .....क्षेत्रफलको वर्षको .....लागि जग्गा निशुल्क / रु मा दिन ईच्छुक तथा प्रतिवद्ध समेत भएकोले तपसिल बमोजिमका कागजातहरु यसैसाथ सम्लग्न राखि यो निवेदन/प्रतिबद्धता पत्र पेश गरेकोछु । उपलब्ध गराउने जग्गामा कुनै विवाद नभएको व्यहोरा समेत अनुरोध छ ।

सलग्न कागजातहरु

- १.जग्गाधनीको नागरिकताको फोटोकपी ।
- २.जग्गाधनी प्रमाण पत्रको फोटो कपी ।
- ३.तोकिएको ढाँचाको विवरण ।
- ४.निवेदक/प्रतिवद्धता पत्र

जग्गाधनीको नाम:

दस्तखत:

सम्पर्क नम्बर:

अनुसूची - ३

जग्गाको क्षेत्रफल र मूल्य सम्बन्धि विवरणको ढाँचा

क्र.स.	जग्गा धनिको नाम	ठेगाना	कित्ता नम्बर	जग्गाको क्षेत्रफल	भाडा दर(प्रति रोपनी प्रति वर्ष)	जम्मा मूल्य

अनुसूची-४

जग्गाको भाडा सम्बन्धमा जग्गाधनी र नगरपालिका विच हुने सम्झौताको ढाँचा

शितगंगा नगरपालिकाको कार्यालय यस पछि प्रथम पक्ष भनिने र शितगंगा नगरपालिका वडा न स्थित.....टोलमा बस्ने .....को नाती। नातीनी..... छोरा। छोरी.....यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने विच तपसिलका शर्तहरूको अधिनमा रही नमुना फर्मा संचालन गर्न जग्गा भाडामा लिने दिने कार्य गर्न मन्जुर भै यो सम्झौता गरी लियौ दियौ ।

तपसिल

१ दोस्रो पक्षले..... ठाउको कित्ता न.....को

.....प्रकृतिको जग्गा प्रथम पक्षलाई वार्षिक रु. ....मा वा निशुल्क रूपमा.....बर्षका लागी उपलब्ध गारउनु पर्ने छ ।

२ सम्झौता भएको जग्गामा कुनै कारणबाट पहिलो पक्षबाट उत्पादको कार्य गर्न नसक्ने अवस्था सृजना भएमा दुवै पक्षको सहमतिमा उक्त सम्झौता रद्द गर्न सकिनेछ ।

३ दोस्रो पक्षले उपलब्ध गराएको जग्गालाई प्रथम पक्षले कृषिजन्य वस्तु र घरेलु सामग्री उत्पादनमा मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ र कुनै प्रकारको स्थायी प्रकृतिको संरचना निर्माण गर्न पाईनेछैन
४ पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षको भाडा बापतको रकम वार्षिकरूपमा आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५ जग्गाको सम्बन्धमा कुनै विवाद भएमा त्यसको सम्पूर्ण जिम्मेवारी दोस्रो पक्षको हुनेछ

६. जग्गाबाट उत्पादित वस्तु विक्रीबाट प्राप्त आम्दानी प्रथम पक्षको हुनेछ

७.यो सम्झौता दुवै पक्षले सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरेको मिति देखि लागु हुनेछ ।

८. यस सम्झौतामा उल्लेख भएको विषय यसै बमोजिम र यसमा उल्लेख नभएको विषय प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

जग्गाधनीको तर्फबाट

कार्यलयको तर्फबाट

दस्तखत

दस्तखत

नाम थर.

नाम

पद..

पद

ठेगाना..

छाप

सम्पर्क नं.....

मिति....

प्रमाणिकरण मिति: २०८१/०५/३०

आज्ञाले
अर्जुन शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत